

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

№9

жовтень,
2012

Інформаційне видання Представництва Європейського Союзу в Україні

Континент миру

Європейський Союз – лауреат Нобелівської премії миру 2012 року

НОВИНИ ЄС

Жозе Мануель Баррозу:
„Європа потребує нового мислення”

Стор. 6

НОВИНИ СПІВПРАЦІ ЄС-УКРАЇНА

Європейський досвід
села Яблуневого

Стор. 11

МОЛОДІЖНИЙ ФОРУМ

Ірина Мовчан: „Прагнемо
дати знання й посприяти
народженню спільнот”

Стор. 14

Європейці стали краще думати про Європейський Союз: зараз до ЄС прихильно ставляться 40% його громадян, що на 9% більше, ніж у листопаді 2011 року, а 50% вважають, що членство їхньої країни в ЄС є „позитивом”. При цьому більшість європейців (54%) продовжують думати, що їхні голоси не враховуються під час ухвалення рішень у ЄС, і лише 42% вважають, що до їхньої думки прислухаються.

Лідери Євроклубів Волині зібралися в Луцьку на перший регіональний семінар. Його організувала Лабораторія законодавчих ініціатив у рамках проекту „Підтримка мережі Євроклубів України”. Радник з питань преси та інформації Представництва Європейського Союзу в Україні Вікторія Давидова відзначила успішну 16-річну історію співпраці Представництва з українськими Євроклубами та розповіла про можливості подальших спільних проєктів.

НОБЕЛІВСЬКА ПРЕМІЯ МИРУ – ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗОВІ

Нобелівський комітет присудив престижну нагороду Європейському Союзові – за історичну роль в об'єднанні Європи.

У такий спосіб відзначено зусилля країн співдружності з відновлення єдності Європи по завершенні Другої світової війни та її роль у забезпеченні стабільності у країнах колишнього соцтабору після падіння Берлінської стіни у 1989 році.

Оголошуючи рішення комісії з присудження Нобелівської премії миру, її голова Генеральний секретар Ради Європи Турб'єрн Ягланд наголосив: „Нобелівський комітет ... вважає найголовнішим результатом діяльності ЄС успішну боротьбу за мир, примирення, демократію та права людини. Саме ЄС перетворив Європу з континенту війни на континент миру”.

Ягланд зазначив, що висока нагорода є також виявом підтримки Європейському Союзові, який нині протистоїть економічним і соціальним викликам, та справі європейської інтеграції. „Ця премія – велика честь для усіх європейських країн”, – заявив Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу, а Президент Європейської Ради Герман Ван Ромпей підкреслив, що 500 мільйонів європейців пишаються цим визнанням і назвав Євросоюз „найпотужнішою миротворчою силою в історії”.

Колішній очільник Європейської Комісії Жак Делор також прокоментував рішення Нобелівського комітету: „Це знак поваги та визнання до усіх „батьків” об'єднаної Європи, які пішли від нас. Але це ще більша відзнака для усіх борців за загальноєвропейську справу, котрі своєю діяльністю прагнуть встановити у Європі атмосферу взаєморозуміння та співпраці. Результати цієї боротьби спочатку важко було уявити. Згадаймо, що перерва між двома європейськими громадянськими війнами тривала лише 20 років, а нині в Європі вже 67 років переважно панує мир. Якщо досягнути цю історичну ретроспективу, можна краще осмислити масштаб тієї інтелектуальної, моральної, навіть духовної революції, яку спричинила пропозиція Робера Шумана про створення Об'єднання вугілля та сталі й усі подальші події”.

НОВИНИ ЄС

Шлях здолає наполегливий	5
Санкції щодо Білорусі продовжено до 31 жовтня 2013 року	5
Жозе Мануель Баррозу: „Європа потребує нового мислення”	6
Європейський механізм стабільності працює	6
Енергоінтеграція: єдина політика, єдина ціна на газ	7
Стратегія Європейського Союзу – формування спільного простору знань та інновацій	8
Стрес-тести для європейських АЕС: Україна також отримала рекомендації	9
ЄС виступає за скасування смертної кари в усьому світі	9

НОВИНИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНА-ЄС

Андрій Когут: „Найбільша проблема – діалог з владою”	10
Європейський досвід села Яблуневого	11
Новий пакет підтримки для країн Східного партнерства	11
Віктор Чужиков: „Запит на євроінтеграційну тематику зростатиме”	12
Законодавство України в сфері захисту рослин відповідатиме європейським стандартам	13
„Медійне сусідство” – новий масштабний проект ЄС для журналістів	13
Ірина Мовчан: „Прагнемо дати знання й посприяти народженню спільнот”	14

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★	
ЄВРОБУЛЕТЕНЬ №9'12 Інформаційне видання Представництва Європейського Союзу в Україні Засновник: Представництво Європейського Союзу в Україні 01024, м. Київ, вул. Круглоуніверситетська, 10 http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/	Виконавець ТОВ „Агенція комунікацій” ТМ „Key Communications” 01033, м. Київ, вул. Саксаганського, 28, оф. 20 Тел./факс: (044) 201 64 94
Керівник проекту – Ірина Стадніччук E-mail: Irina.Stadnychuk@eeas.europa.eu	Редакційна група: Анатолій Марциновський, Юлія Ємельянова, Тетяна Вороніна, Данило Марчишин
Видавець: Media Consulta International Holding AG Wassertorstrasse, 3 10179 Берлін, Німеччина Tel.: + 49 (030) 6 50 00-0 Fax: + 49 (030) 6 50 00-370	Свідоцтво про реєстрацію КВ №13773-2747ПР від 19.03.2008 р. Індекс видання 98603 ISSN 1725-0811 Підписано до друку 29.10.2012 Друк: ТОВ „Новий друк” 02660, м. Київ, вул. Магнітогорська,1 Наклад 2000 прим. Розповсюджується безкоштовно.
Випусковий редактор – Ірина Романова i_roman@rambler.ru	
Інтернет-версія: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/eurobulletin	

Шановні читачі Євробюлетеня!

Мені, як новому Послу Європейського Союзу в Україні, який почав виконувати свої обов'язки з 1 вересня 2012 року, дуже приємно вітати вас!

Маючи за своїми плечима двадцять років на польській дипломатичній службі та походючи з покоління польської „Солідарності”, я хочу використати свій широкий досвід для служіння відносинам між ЄС та Україною.

Протягом чотирьох наступних років на цій посаді я хотів би оптимально використати можливості угод, щодо яких ЄС та Україна провели перемовини; це також стосується і потенційних переваг, доступних нам у рамках Європейської політики сусідства. Європейський Союз та його країни-члени можуть надати усі необхідні знання та допомогу для українських інституцій, правових установ та зацікавлених сторін, які діють в економічному й торговельному середовищі, для наближення до європейських законів і стандартів. Десятиріччя європейської інтеграції засвідчили, що вона здатна бути ефективним інструментом для модернізації країн, усунення бар'єрів та стереотипів, які впродовж століть роз'єднували нації нашого континенту, а також для кращого використання потенціалу всіх держав, що йдуть шляхом інтеграції.

Україна, як незалежна держава з добре освіченими людьми, хоче бачити втілення своїх амбіцій і цілей; вона в змозі скористатися сповна тими можливостями, які їй дає європейська перспектива. Я зроблю все можливе для поглиблення відносин між ЄС та Україною. Найближче майбутнє буде позначене виборами, а також правовою і конституційною реформами. Зважаючи на це, рішення, до яких вдасться Україна, допоможуть зміцнити впевненість у незворотності демократичних змін у країні.

**Посол, Голова Представництва Європейського Союзу в Україні
Ян ТОМБІНСЬКІ**

БІОГРАФІЯ ЯНА ТОМБІНСЬКОГО

Ян Томбінські народився 4 жовтня 1958 року в Кракові (Польща). Має ступені магістра з німецької філології та історії (Ягеллонський університет, Краків).

У 1985-1989 рр. працював бібліотекарем, а потім викладав у Інституті історії Ягеллонського університету. У 1990 році розпочав дипломатичну кар'єру на посаді Другого секретаря Посольства Республіки Польща у Чеській Республіці, де працював до 1995 року і завершив свою роботу в Празі на посаді Повноважного Радника-міністра.

У 1995-1996 рр. Ян Томбінські був Повноважним Радником-міністром

Посольства Республіки Польща у Словенії, в 1996-1998 рр. – Послом Польщі у Республіці Словенія, Боснії та Герцеговині.

У 1998-2001 рр. він обіймав посади Представника Уряду в МЗС Польщі, радника міністра у департаментах Західної, Центральної та Південної Європи; директора департаментів Центральної та Південної Європи; директора Департаменту європейської політики.

У 2001-2007 рр. Ян Томбінські був Послом Республіки Польща у Франції, а з 1 лютого 2007-го – Постійним представником Польщі у Європейському Союзі.

Ян Томбінські займався активною громадською діяльністю – він був засновником Академічної громади у Кракові (1985 р.), засновником і президентом першої в Польщі Асоціації з питань Європейської інтеграції (1989 р., Краків), працював у профспілці "Солідарність" у Ягеллонському університеті, був оглядачем з міжнародних справ підпільного журналу "Світ" у Кракові.

Пан Томбінські є автором низки книг та публікацій з історичної тематики.

Володіє німецькою, англійською, французькою, словенською, чеською мовами.

Шлях здолає наполегливий

Розширення Європейського Союзу триватиме, незважаючи на кризу, і це сприятиме зміцненню безпеки на континенті та процвітанню держав ЄС, заявив Єврокомісар з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле. Він зазначив, що визначальним елементом розширення співдружності є посилення верховенства права та утвердження демократичних норм і цінностей.

Ці заяви зроблено в рамках презентації річного звіту щодо прогресу восьми країн-кандидатів на вступ до ЄС – Сербії, Косова, Чорногорії, Албанії, Боснії та Герцеговини, Колишньої Югославської Республіки Македонії, Ісландії, Туреччини. Єврокомісія дала об'єктивну й досить критичну оцінку стану реформ в усіх державах, які готуються увійти до ЄС.

Від Хорватії, яка має стати членом Євросоюзу 1 липня наступного року, вимагають виконання десяти першочергових завдань, зокрема приведення у відповідність з вимогами та нормами ЄС законодавчої бази, зміцнення системи правосуддя, посилення боротьби з корупцією та забезпечення надійності зовнішніх кордонів. Останню доповідь про стан справ у Хорватії Єврокомісія планує представити навесні 2013 року. Наразі вступ Хорватії до ЄС підтримали 13 держав співдружності.

Невизначеною залишається й дата початку переговорів з Сербією – через напружені відносини з Косовом. “Сербія повинна постійно й помітно поліпшувати відносини з Косовом,” – заявив Штефан Фюле. Однак Белград висловив незадоволення з того приводу, що Єврокомісія вимагає від Сербії поважати територіальну цілісність колишньої сербської провінції. Прем'єр-міністр країни Івіца Дачич заявив, що сподівається отримати з цього приводу пояснення від Комісара Фюле.

Європейська Комісія планує рекомендувати надати Албанії умовний статус кандидата до ЄС, а держави співдружності можуть ухвалити остаточне рішення з цього приводу в грудні. Але для цього необхідно, зокрема, щоб набули чинності закони про Верховний суд Албанії та регламент албанського парламенту. Штефан Фюле зазначив, що Тірана вже виконала низку вимог, що їх у 2010-му сформулював ЄС: досягнуто угоди між урядом та опозицією, досягнуто прогресу в питаннях голосування, виборах омбудсмена, зняті недоторканості з високопосадовців.

Щодо перемовин Брюсселя та Анкари, яка подала заявку на вступ до ЄС ще 1987-го, а переговори розпочала 2005-го, то за два останні роки прогрес практично відсутній. Штефан Фюле висловив занепокоєння ситуацією зі свободою слова та спробами накласти обмеження на

свободу зборів та об'єднань: “Незважаючи на деякі юридичні реформи, не вирішено головне питання: існує неоднозначне тлумачення свободи висловлювання думок з одного боку та підбурювання до насильства – з іншого боку. Між ними потрібна розділова лінія”.

Окремий розділ доповіді присвячено проблематиці релігійної свободи у Туреччині, де немусульманські громади усе ще стикаються з численними труднощами. І, нарешті, йдеться про непрості відносини між Анкарою та Нікосією, якій Туреччина не відкриває доступ до своїх портів та аеропортів.

Найбільш успішними є переговори про вступ до ЄС з Ісландією – приєднання острівної держави до співдружності залежатиме скоріше від бажання її громадян (з цього питання відбудеться референдум), ніж від відповідності критеріям членства. ○

Санкції щодо Білорусі продовжено до 31 жовтня 2013 року

Рада ЄС ухвалила таке рішення з огляду на те, що „не усіх політв'язнів звільнено, жодного з них не реабілітовано, а позитивні зміни у сфері прав людини, верховенства закону та демократичних принципів відсутні”. Разом із тим, Рада ЄС із закордонних справ зая-

вила про намір посилити підтримку білоруських громадян та представників громадянського суспільства, а також підтвердила готовність розпочати перемовини про укладання з Білоруссю угод щодо спрощення процедури видачі віз і реадмісії.

Міністри закордонних справ ЄС також закликали офіційний Мінськ дотримуватися імунітету та привілеїв співробітників дипломатичних місій країн Євросоюзу в Білорусі та не перешкоджати виконанню ними службових обов'язків. ○

Жозе Мануель Баррозу: „Європа потребує нового мислення”

У своїй щорічній промові „Нинішній стан Європейського Союзу” (State of the Union address) Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу закликав до федералізації ЄС: „Давайте не боятися цих слів: ми потребуємо руху до федерації національних держав, яка сьогодні є нашим „політичним горизонтом”.

За словами очільника Європейської Комісії, йдеться про рух до „демократичної федерації національних держав”, а не до „наддержави” (superstate).

Реалізація цієї ідеї потребуватиме „нового договору”, що має прийти на зміну нинішнім версіям Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу, оновлених у Лісабоні. За словами Баррозу, перед виборами до Європейського Парламенту, які відбудуться 2014-го року, Європейська Комісія представить образ структури майбутнього Європейського Союзу та презен-

тує „конкретні ідеї щодо змін до базових договорів ЄС”.

Нині, вважає Баррозу, в ЄС назріла потреба масштабної політичної реформи, адже співдружність стикається з політичною кризою, кризою довіри: „Надто часто ми бачили зачаровану спіраль: на самітах голів держав та інституцій ЄС ухвалювалися важливі рішення, але наступного дня ті самі люди, котрі ухвалили ці рішення, ставили їх під сумнів, говорячи, що вони йдуть або надто далеко, або недостатньо далеко”. Відповісти на цю кризу довіри, на переконання Баррозу, можна тільки поглибленням інтеграції: „Вразливі країни мусять облішити всі сумніви щодо їхнього бажання реформуватися, а сильніші – прибрати всі сумніви щодо їхнього бажання триматися разом з іншими”.

У своїй промові Баррозу також торкнувся інших важливих напрямів поглиблення інтеграції всередині Євросоюзу. На його думку, ЄС має рухатися до тіснішого економіко-монетарного союзу, що не лише забезпечуватиме діяльність єдиної валюти, але й вирівнюватиме конкурентоспроможність економік держав ЄС; до нового банківського союзу, який забезпечить всеєвропейський нагляд за діяльністю банків; до фіскального союзу, що забезпечить наддержавний контроль дисбалансу фінансів країн ЄС; до по-

глиблення інтеграції в єдиному ринку, зокрема до створення повноцінного ринку праці ЄС.

Голова Єврокомісії також висловив сподівання на побудову справжнього європейського публічного простору, зокрема на зміцнення всеєвропейських політичних партій. За пропозицією Європейської Комісії 2014 року саме політичні партії, які діють у масштабах усього ЄС, мають висувати кандидатури на посади Президента Європейської Комісії та Президента Європейського Парламенту.

„Чимало людей скажуть: ці плани є надто амбітними та нереалістичними. Але дозвольте запитати: чи реалістично продовжувати діяти так, як робили це досі? Чи реалістично, коли гроші платників податків ідуть на порятунок банків, а потім тих самих платників податків змушують віддавати банкам свої будинки, за які вони не можуть виплатити іпотеку? Чи реалістично бачити 50% нашої молоді без роботи, як це має місце в деяких державах ЄС? – поставив запитання Баррозу. – Для мене нереалістичною є сама ця реальність, і вона не може тривати далі”. На завершення виступу Голова Єврокомісії додав, що Європа потребує нового мислення, і заявив: „Я вірю в те, що Європа має душу. Ця душа може дати нам силу й рішучість зробити те, що ми мусимо зробити”. ☉

Європейський механізм стабільності працює

Щоб убезпечити єврозону від фінансових потрясінь, ЄС запроваджує Європейський механізм стабільності (ESM). Очікується, що цей фонд, обсяг якого нині становить € 500 млрд, буде потужним інструментом захисту від боргової кризи та подолання економічних проблем.

Кредитоспроможність фонду базується на сплаченій частці акціонерного капіталу в розмірі € 80 млрд та

резервній частці уставного капіталу обсягом € 620 млрд. Під гарантію цих коштів ESM позичатиме гроші на ринку для кредитування урядів, що втратили доступ до ринкового фінансування, – але в обмін на жорсткі бюджетні й структурні реформи та за умови системного моніторингу з боку відповідних структур Євросоюзу.

Від моменту ухвалення лідерами ЄС пропозиції щодо створення Європейського механізму стабільності до офіційного його відкриття минуло два роки. Планувалося, що ESM буде ратифікований до 1 липня 2012 р., проте цей термін перенесено через затримки з ратифікаційними процедурами у ряді країн єврозони. Втім, зараз протиріччя подолано, і планується, що повної кредитоспроможності фонд

досягне у 2014 році. Міжнародні рейтингові агенції відреагували на подію оперативно, хоча з певними розбіжностями в оцінках. Агенція Fitch Ratings присвоїла ESM найвищий з можливих довгостроковий кредитний рейтинг AAA з прогнозом „стабільний”, а от Moody's визначила рейтинг на рівні AAA, але з „негативним” прогнозом. Рейтинг AAA, прийнятий обома авторитетними агенціями, обумовлений високим рівнем кредитних рейтингів держав-учасниць ESM, високим рівнем ліквідності капіталу й доступністю фінансування для країн, які потребують допомоги. А прогноз „негативний”, який дали експерти Moody's, відповідає кредитним рейтингам більшості учасників ESM, за винятком Фінляндії. ☉

Енергоінтеграція: єдина політика, єдина ціна на газ

Відтепер законодавство вимагатиме від держав ЄС відкривати більше інформації щодо їхніх енергетичних угод з третіми країнами. Такий закон 369-ма голосами „за”, 240 – „проти” і 14-ма „що утрималися” ухвалив у вересні Європейський парламент. У ЄС переконані, що це рішення дозволить сформувати більш узгоджену й сильну позицію співдружності на переговорах із зовнішніми партнерами та досягати вигідніших угод в енергетичній сфері.

„ЄС дуже залежить від імпорту енергоносіїв. Імпорт газу задовольняє 60% наших потреб, а нафти – 80%. Тому можливість ЄС говорити „в один голос” з будь-яким зовнішнім постачальником енергоносіїв – в інтересах європейських споживачів. Це також забезпечить поглиблення координації дій між державами Євросоюзу і нижчі ціни для європейців”, – наголосив, відкриваючи дебати, доповідач з питання Крістьяніс Каріньш.

Ще одне нововведення полягає у тому, що Європейська Комісія отримала право перевіряти угоди країн-членів Євросоюзу на відповідність нормам ЄС. Протягом трьох місяців після запровадження Закону держави мають надати до Єврокомісії всі наявні двосторонні угоди з третіми країнами, а Комісія матиме дев'ять місяців для того, щоб зробити висновки та поінформувати відповідні держави, „якщо оцінка викликала сумнів щодо сумісності угоди з правом Союзу” (Закон ЄС про конкуренцію та внутрішнє енергетичне законодавство).

У той же час зазначене положення дозволить Єврокомісії надавати підтримку країнам Євросоюзу (на їхнє прохання) у розв'язанні суперечок, що виникають під час реалізації угод з третіми сторонами.

Нагадаємо, що ЄС уже тривалий час вдається до активних дій задля консолідації політики в енергетичній сфері та забезпечення вигідних умов постачання газу для усієї співдружності. Ще на початку осені, перебуваючи у Вільнюсі та коментуючи позицію Росії щодо антимонопольного розслідування діяльності „Газпрому” в країнах Східної Європи, Єврокомісар з питань енергетики Гюнтер Еттінґер наголосив: „У середньостроковій перспективі мета глибокої

інтеграції ринків Євросоюзу означає досягнення єдиної ціни на газ на всіх ринках. Не може бути такого, щоб в одних країнах Євросоюзу ціна на газ була на 30% нижчою, аніж в інших”. Закликавши країни ЄС до посилення єдності в енергетичній сфері, він зауважив: „Російські партнери розуміють наші правила, але не сприймають їх повністю. Це інша культура. Тому нам потрібна більш консолідована зовнішня енергетична політика”.

Рік тому в офісах „Газпрому”, розташованих у низці європейських країн, відбулися санкціоновані Єврокомісією обшуки, а нещодавно розпочато повномасштабне розслідування. ЄС має намір встановити, чи розділяв „Газпром” ринки газу в країнах Східної Європи, ускладнюючи вільний доступ газу на ці ринки; чи перешкодив він диверсифікації поставок газу на ці ринки; чи є ціни на газ у цих країнах справедливими, особливо зважаючи на прив'язку їхніх розмірів до цін на нафту. Коментуючи розслідування, британський *The Economist* зауважує: „Газпром” недооцінив повноваження Європейської Комісії, яка підштовхнула країни ЄС до лібералізації своїх газових ринків”.

За результатами розслідування під загрозу може бути поставлено сам спосіб ведення бізнесу, до якого звик „Газпром”. Російський монополіст віддає перевагу двостороннім угодам, що дозволяє, за визначенням британського ділового часопису, „винагоро-

дзувати друзів і карати ворогів”. Якщо ж єдина енергетична політика посилиться, „Газпрому” буде важко діяти всупереч єдиним правилам європейського ринку.

Нещодавно, виступаючи на конференції з питань формування внутрішнього енергетичного ринку ЄС, організованій *European Voice*, Гюнтер Еттінґер прокоментував позицію Росії щодо залежності ціни на газ для Молдови від її членства в Енергетичному співтоваристві. Він охарактеризував цю ситуацію як „чистий шантаж” і назвав поведінку Москви стосовно Молдови „неприйнятною”.

Єврокомісар наголосив: „Росія є важливим партнером ЄС у сфері постачання вугілля, нафти, газу, і ми зацікавлені у продовженні цієї співпраці на тривалій основі. Але співпраця неможлива за умов тиску, який чиниться на Молдову. Моє запитання до ЄС: ми приймаємо цей тиск чи ні?”.

Гюнтер Еттінґер назвав цю ситуацію „тестом на справедливе партнерство для всіх” і закликав ЄС продемонструвати сильну, консолідовану позицію: „Наші російські партнери мають побачити єдиний підхід з боку ЄС, і Путін не може грати у гру „Поділяй і володарюй”.

Єврокомісар Еттінґер підняв ці питання напередодні щорічного засідання Європейського енергетичного співтовариства, членами якого є Україна і Молдова. ☉

Дізнайтеся більше: <http://www.europeanvoice.com/>

Стратегія Європейського Союзу – формування спільного простору знань та інновацій

Європейська Комісія оприлюднила Повідомлення „Зміцнення та цілеспрямованість міжнародної співпраці ЄС у сфері дослідницької діяльності та інновацій: стратегічний підхід“. Суть документа полягає в тому, що Європейський Союз має покращити діалог з міжнародними партнерами, аби зміцнити свою спроможність відповідати на головні виклики сучасного світу.

У Повідомленні представлено концепцію стратегії ЄС із дослідницької співпраці з іншими країнами світу в найближчому майбутньому:

„Щоб зберегти позиції провідного світового гравця, ЄС має й надалі залишатися привабливим місцем для проведення дослідницької та інноваційної діяльності й бути успішним у всесвітній конкуренції за таланти. При цьому ЄС має відстоювати свої економічні інтереси – наприклад, у сфері захисту інтелектуальної власності“.

Щодо наукової співпраці Європейського Союзу з країнами-сусідами у документі констатовано, що ЄС чітко засвідчує свою зацікавленість

у розвитку їхніх дослідницьких та інноваційних спроможностей і готовий надавати у цьому всебічну підтримку.

ЄС заохочуватиме країни Європейської зони вільної торгівлі (EFTA) й держави, що є учасниками Політики розширення ЄС і Європейської політики сусідства (до останньої входить і Україна), наблизитися, а надалі – інтегруватися до Європейського дослідницького простору. Ідеться, зокрема, про асоціювання з програмою „Горизонт-2020“, яка набуває чинності 1 січня 2014 року й замінить програму РП7, ставши головною програмою ЄС з підтримки дослідницької діяльності.

Єврокомісія сподівається, що запропонована стратегія сприятиме тіснішій співпраці з країнами-сусідами, посиленню їхнього дослідницького та інноваційного потенціалу й поступовому формуванню „спільного простору знань та інновацій“. Співробітництво у цій царині координуватиметься із заходами в рамках Політики розширення та Політики сусідства, – зазначено у Повідомленні.

У документі також підкреслюється, що програма „Горизонт-2020“ буде

повністю відкрита для фінансування проектів з усього світу – як і Європейська дослідницька рада (інструмент, що фінансує дослідження в ЄС) та Програма імені Марії Склодовської-Кюрі.

Звісно, це не означатиме, що всі потенційні учасники з країн з-поза меж ЄС зможуть „автоматично“ отримати фінансування. До чинного нині критерію, за яким фінансування від ЄС залежить від рівня ВВП на душу населення тієї чи іншої країни з-поза меж ЄС (бідніші країни мають більше можливостей отримати фінансування), буде додано ще один – загальний обсяг ВВП країни. У такий спосіб буде визначено країни, що досягли певного рівня розвитку і мають змогу розвивати співпрацю з ЄС на паритетних засадах.

Нагадаємо, що Євросоюз є світовим лідером у дослідницькій та інноваційній діяльності: його інвестиції в цю сферу сягають 24% світових витрат; саме з ЄС надходить 32% публікацій, що мають високий рівень впливу, та 32% заявок на реєстрацію патентів – і це попри те, що в Євросоюзі проживає лише 7% населення земної кулі.

Водночас упродовж останніх років „нові промислові країни“ суттєво посилили свою присутність у науково-дослідницькому просторі. Наприклад, частка країн БРІК (Бразилія, Росія, Індія та Китай) у загальносвітових витратах на дослідницьку діяльність і технологічний розвиток за останнє десятиліття (2000-2009) зростає вдвічі. Тому нові ініціативи ЄС спрямовані на збереження й посилення своїх позицій у науковому світі, зокрема через поглиблення співпраці з країнами з-поза його меж. ○

Для успішної реалізації Стратегії ЄС «Європа-2020» висунуто сім генеральних ініціатив, дві з яких впроваджуватимуться саме у науково-технічній сфері:

- створення Інноваційного союзу (Innovation Union), який здатен реагувати на сучасні виклики;
- Молодь у русі (Youth on the move) – підвищення якості та привабливості європейської освіти;
- формування єдиного європейського цифрового простору (Digital agenda for Europe) – спільний циф-

ровий ринок на бізі швидкісного Інтернету);

- Європа, яка зберігає ресурси (Resource efficient Europe), – розвиток низьковуглецевої економіки;
- Промислова політика в еру глобалізації (Industrial policy for the globalisation era);
- Програма для нових професій та зайнятості (Agenda for new skills and jobs) – модернізація ринку праці;
- Європейська платформа проти бідності (European platform against poverty).

Програма «Горизонт» покликана забезпечити наукове й технологічне підґрунтя успішної реалізації Стратегії «Європа-2020» й формування єдиного наукового простору, який вийде за межі Європи і в якому здійснюватиметься вільний обмін інформацією, групами вчених та студентів, фінансами, будуть налагоджені й ефективно діятимуть зв'язки між науковими, навчальними закладами, компаніями, фондами тощо.

Детальніше: http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm

Стрес-тести для європейських АЕС: Україна також отримала рекомендації

Європейська Комісія оприлюднила попередній звіт щодо технічних підсумків стрес-тестів (можливі загрози від природних катаклізмів та техногенних катастроф і аварій) на усіх 134-х АЕС Європи. Як засвідчили перевірки, на європейських атомних електростанціях існує чимало проблем, для усунення яких потрібно приблизно € 25 млрд.

"Виходячи з результатів стрес-тестів, майже всі АЕС потребують посилення заходів безпеки. Після катастроф у Three Mile Island та Чорнобилі для захисту АЕС було вжито екстрених заходів. Але проведені стрес-тести засвідчили, що навіть зараз впровадження цих заходів не відбувається на належному рівні", – констатує Європейська Комісія. Зокрема, у Франції, яка є найбільшим виробником електроенергії в ЄС, виявлено порушення на 58 атомних станціях. Чимало недоліків на АЕС Великобританії, де на більшості станцій бракує екстрених апаратних приміщень, які мають використовуватися у випадку радіоактивного зараження.

Стосовно України Єврокомісія звернула увагу на потребу завершити оцінку стану сейсмічної безпеки частини обладнання, будівель і об'єктів інфраструктури АЕС, визначити проблемні місця в разі виникнення силь-

них торнадо, буревіїв та снігопадів. Документ також містить рекомендації щодо посилення безпеки на випадок екстреного відключення реакторів або серйозних аварій.

Водночас у звіті констатовано позитивний досвід українських АЕС, зокрема щодо проведення на всіх атомних електростанціях навчань на випадок різноманітних надзвичайних ситуацій.

Попередній звіт Єврокомісії щодо технічних підсумків проведення стрес-

тестів на європейських АЕС буде обговорено на засіданні профільних міністрів країн ЄС у жовтні.

Єврокомісія ініціювала інспекцію європейських атомних електростанцій після аварії на японській АЕС "Фукусіма" в березні 2011 року, щоб визначити рівень безпеки на атомних електростанціях та рівень витривалості цих об'єктів у випадку виникнення надзвичайних ситуацій різного походження. ☉

ЄС виступає за скасування смертної кари в усьому світі

10 жовтня - Всесвітній і Європейський день проти смертної кари. Європейський Союз виступає проти застосування цього покарання незалежно від ситуацій чи обставин. Її скасування в усьому світі – одна з цілей політики ЄС у сфері прав людини.

З цього приводу Високий представник ЄС у справах зовнішніх відносин і безпекової політики та Віце-президент Європейської Комісії Кетрін Ештон заявила: «Смертна кара – жорстоке, нелюдське та незворотне діяння, що грубо порушує засадниче право людини на життя та гідність. Винесення будь-якого неправомірного судового рішення, від якого не застрахована жодна судова система, несе страшну та незворотну втрату

людського життя. Смертна кара не може ані скасувати злочину, за скоєння якого вона покликана карати, ані пом'якшити втрат, що їх понесла жертва. Вона має відійти у минуле як його пережиток».

Рух за скасування смертної кари – один з головних пріоритетів нещодавно ухваленої Стратегічної рамкової програми та плану дій з прав людини і демократії, а також Європейського інструменту сприяння демократії і правам людини (ЄІДПЛ).

ЄС закликає керівництво 58 країн, де смертна кара досі практикується, значно обмежити її застосування та поважати мінімальні стандарти, визнані на міжнародному рівні.

Окрім того, що ЄС відіграє провід-

ну роль у підтримці зусиль організацій громадянського суспільства зі скасування смертної кари, він також першим ухвалив заборону на торгівлю товарами, які використовуються для страт (або тортур та жорстокого поводження). ☉

Андрій Когут: „Найбільша проблема – діалог з владою”

19 вересня Європейська Комісія оприлюднила повідомлення „Коріння демократії та стабільного розвитку: тісніші стосунки Європи з громадянським суспільством у рамках зовнішніх відносин”. Документ прокоментував член керівного комітету Національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства Андрій Когут.

– Який із визначених Європейською Комісією пріоритетів є найактуальнішим для НДО України?

– У повідомленні йдеться про наміри ЄС посилити допомогу недержавним організаціям країн-партнерів за трьома пріоритетами: створення сприятливішого середовища для діяльності НДО; підтримку їхньої участі у формуванні внутрішньої та міжнародної політики своїх держав; зміцнення ролі НДО як незалежних гравців. Нині найбільшою проблемою для нас є участь у формуванні державної політики, залучення незалежних експертів і аналітиків до реалізації реформ та й просто до діалогу між суспільством і владою. Адже, щоб забезпечити ефективну участь громадськості в процесі ухвалення рішень, потрібні бажання й готовність до такої співпраці з боку влади.

Наразі їх немає, і видається, що й за підтримки ЄС ситуація не зміниться. ЄС і раніше підтримував нас у прагненні встановити діалог з державними структурами, і якщо ми хотіли достукатися до влади, то застосовували принцип бумеранга: транслиували інформацію на міжнародний рівень, а звідти вона „поверталася” в Україну, зокрема й через Брюссель. Однак зараз ситуація менш сприятлива, адже не секрет, що останнім часом у Києві не надто тепло сприймають те, що лунає з боку європейських чи загалом західних структур.

І нам, наприклад, у рамках Форуму громадянського суспільства Східного партнерства, набагато легше контак-

тувати з Комісарами ЄС, ніж з українською владою.

– Можливо, за таких умов громадським організаціям варто більше працювати з населенням, формуючи в нього запит на проєвропейські перетворення?

– Власне, це єдиний шлях, який нам залишається як громадським організаціям. І дуже важливо, щоб міжнародна підтримка, в тому числі з боку Євросоюзу, розповсюджувалася й на регіональні організації. Нині ж ареал присутності громадських організацій обмежений великими містами, обласними центрами, а в райцентрах, не кажучи вже про села, ГО практично відсутні. Важливо також усунути процедурні перепони, адже, скажімо, етап подання заявки на отримання ґранта для середньостатистичної регіональної громадської організації є складним. Як вийти із ситуації? Можна, наприклад, запровадити надання великих ґрантів досвідченим потужним організаціям, які б розподіляли кошти між регіональними.

– Що важливіше для українських НДО: фінансова підтримка чи налагодження зв'язків з офіційними й недержавними європейськими структурами?

– Це залежить від специфіки роботи громадської організації. Наприклад, правозахисні або екологічні організації зазвичай мають добре налагоджені стосунки з європейськими партнерами; важливим мотиваційним чинником є

зв'язок з Європою для регіональних організацій. А для аналітичних центрів велике значення має фінансова підтримка, бо проведення досліджень вимагає значних коштів. Щоправда, для таких організацій гострою є вже згадана проблема: відсутність інтересу до їхніх розробок з боку української влади. Причому йдеться не про низьку якість роботи чи недостатню фаховість НДО. Просто влада не сприймає все те, що вироблено незалежно від неї – навіть у співпраці з європейськими й міжнародними експертами.

– Як складаються контакти з колегами з ЄС та країн Східного партнерства?

– Відсутність перспектив членства в ЄС накладає певні обмеження на співпрацю з НДО Євросоюзу. Так, на Україну не поширюється більшість європейських програм – час від часу нас долучають до різних проєктів, але це не є правилом. А ось у західнобалканських країнах інша ситуація. Тематичні недержавні мережі ЄС самі шукають партнерів на Балканах і співпрацюють з ними, адже є чітке розуміння того, що згодом ті держави стануть частиною Євросоюзу.

Розвиткові контактів з колегами сприяє Форум Східного партнерства. Але складною є передбачена ним комунікація між громадськими організаціями з країн-партнерів. Ми недостатньо знаємо одне про одного, маємо різні рівні й специфіку відносин з Євросоюзом. Тому наразі непросто знайти точки дотику й співпрацювати. ☺

Європейський досвід села Яблуневого

Новий навчальний рік школярі села Яблуневого Баришівського району на Київщині розпочали в оновленій школі. Завдяки заміні усіх 86 вікон вона стала затишнішою, діти – захищеними від застуд, а споживання енергії – суттєво економнішим. Такі зміни на краще стали можливими завдяки співпраці місцевої громади з проектом ЄС/ПРООН „Місцевий розвиток, орієнтований на громаду” (МРГ).

Яблунове стало одним з чотирьох сіл району, що їх було торік відібрано для участі в МРГ за результатами конкурсу міні-проектів. Як і передбачено правилами, яблунівці створили громадську організацію „Оберіг” та спільно вирішили, що найнагальнішою проблемою для села є заміна шкільних вікон. Адже зі старими вікнами взимку температура в класах опускалася до 17°C, та й доступ денного світла був обмеженим.

Кошторис склав 168000 грн: 80000 надав проект „Місцевий розвиток, орієнтований на громаду”, 60000 – приватний бізнес, 20000 – районний бюджет і 8000 зібрали селяни. Втім, яблунівці говорять, що цінність співпраці з проектом полягає не тільки у модернізації шкільної будівлі. Не менш цінним є новий досвід, який згуртував громаду заради досягнення спільної мети.

– У нашому селі чимало соціальних та інфраструктурних проблем: потрібно обладнати водогін, відремонтувати дороги, дитячий садочок,

вирішити питання з вивезенням сміття, – заявив на урочистостях з нагоди модернізації школи голова ГО „Оберіг” Михайло Закомірний. – Але ми розв’яжемо ці завдання завдяки нашій згуртованій роботі.

Показовим є досвід проведення громадою тендера на виконання робіт із заміни шкільних вікон. З чотирьох потенційних підрядників обрано того, чия пропозиція була найзбалансованішою за критерієм „якість/ціна”. Зекономлені 33000 грн було інвестовано в заміну ще 17 вікон понад за-

плановані від початку, трьох дверей та облаштування 17 відкосів.

Звертаючись до селян, спеціаліст із моніторингу та зв’язків з громадськістю проекту „Місцевий розвиток, орієнтований на громаду” Ганна Яцюк зазначила: „Це перший успішний крок вашої громади: ви навчилися керувати ресурсами, робити складні технічні калькуляції. Тепер у вашій школі сяють нові вікна. Думаю, ви реалізуєте ще не один подібний проект, перетворите Яблунове на комфортний населений пункт, покращите власне життя”. ☉

Новий пакет підтримки для країн Східного партнерства

„Я радий, що завдяки новому пакету допомоги ми надаємо мільйонам людей з країн Східного партнерства більше можливостей заробляти собі на життя та бути мобільнішими кожного дня”, – заявив Єврокомісар Штефан Фюле.

У рамках програми на вірмено-грузинському та україно-білоруському кордонах запроваджуватимуться правила прикордонного контролю, які відповідають європейським стандартам, та кращий міжнародний досвід; заплановано тренінги, консультації експертів, а також передачу сучасного обладнання. Очікується, що ці зусилля призведуть до знижен-

ня рівня корупції, контрабанди та торгівлі людьми на прикордонних територіях.

Як наголосив Штефан Фюле, вдосконалення діяльності прикордонної служби сприятиме не тільки підвищенню безпеки країн, але й відкріє нові можливості у сфері торгівлі та працевлаштування.

Ще одна складова нового пакета – підтримка багатосторонніх заходів, що їх проводитимуть східні країни-сусіди Євросоюзу, і розвиток партнерських зв’язків між цими державами та ЄС.

Затверджений Європейською Комісією пакет допомоги є другою час-

тиною цьогорічної Регіональної програми дій для східних країн-сусідів і складає понад € 23 млн. ☉

Віктор Чужиков: „Запит на євроінтеграційну тематику зростатиме”

За останні два роки Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана отримав три гранти в рамках освітньої програми ЄС ім. Жана Моне. Про проекти, в яких університет бере участь, розповів Віктор Чужиков, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри європейської інтеграції КНЕУ.

– Чому університет вирішив взяти участь у програмі Жана Моне?

– Почнемо з того, що в КНЕУ створено одну з найбільших наукових шкіл з європейської інтеграції, де було апробовано перші навчальні модулі з євроінтеграційної тематики. Також у нас є магістерська програма з євроінтеграції: готуємо фахівців для наших міністерств і відомств, а також для європейських та українських транснаціональних корпорацій, що працюють на міжнародних ринках. Тому наше рішення взяти участь у програмі Жана Моне було логічним.

– Розкажіть про проекти докладніше...

– 2010 року ми отримали грант на викладання модуля „Адвокація євроінтеграції”. Про що йдеться? Природно, що в суспільстві ведуться дискусії щодо ЄС та його нинішніх проблем, але слід пам’ятати, як багато зробив і робить Євросоюз і для інтеграції як такої, і для громадян. Ми в Україні можемо краще за багатьох інших оцінити цей внесок і здобутки, адже в нас для людини зроблено поки що замало. Тому „Адвокація євроінтеграції” замислювалася як початковий курс, орієнтований на людей, котрі вперше стикаються з проблематикою ЄС і недостатньо поінформовані про стан справ у Євросоюзі та відносин ЄС-Україна.

Дві інші програми – більш високого рівня – одержали підтримку за результатами цьогорічного конкурсу. Тренінг „Інноваційно-інвестиційний розвиток Євросоюзу” розроблено для фахівців, котрі вже обізнані з ЄС, його інституційною моделлю. Він має на меті поглибити їхні компетенції щодо механізмів та інструментів реалізації технологічного

розвитку. Це дуже важливо для України, адже зрозуміло, що традиційні вузькопрофільні ресурси економічного розвитку себе практично вичерпали. До того ж, стара економічна модель сприяє забрудненню атмосфери, негативно позначається на здоров’ї, призводить до виснаження ґрунтів тощо. Ось чому треба переходити на нові технології, як це системно роблять держави ЄС.

Третя програма – ще вищого рівня – „Європейська модель регіонального розвитку”. Її започатковано задля створення нового електронного підручника з регіональної політики ЄС. Вона орієнтована на підвищення професійного рівня людей, які викладають регіональну економіку у вишах. На сьогодні актуальним є перехід від застарілої пострадянської моделі дослідження диспропорцій до сучасної ринкової, тож ми хочемо допомогти в цьому викладачам, котрі прагнуть брати участь у створенні конкурентних сучасних підручників.

– Як розвивається освітня євроінтеграція?

– З боку студентів такий попит є. Згадана вище магістерська програма з євроінтеграції існує з 2005 року. Для нас дуже важливо, що чимало наших студентів опановують науки водночас і у нас, і в європейських університетах. Така практика є вигідною й для нас: ми обмінюємося із зарубіжними університетами новачками щодо вдосконалення навчального процесу, зближення навчальних планів тощо. Ми зараховуємо студентам оцінки, одержані у європейських університетах-партнерах КНЕУ, а вони визнають наші.

– Євроінтеграційна тематика не втрачає у ціні через відсутність

ясності у перспективах асоціації України з ЄС?

– За будь-яких умов ЄС залишатиметься нашим основним торговим партнером. Так само, і найбільшим сусіднім з нами інтеграційним утворенням. Багато наших фахівців і науковців їздять до держав ЄС, користуються тими можливостями, які він надає. Наприклад, через Сьому Рамкову програму з досліджень та технологічного розвитку або ті ж освітні програми, включаючи й фонд Жана Моне.

– Чим живе ваша кафедра європейської інтеграції?

– Кафедру засновано 2010 року. Кафедра діє, активно йде захист дисертацій, присвячених дослідженню європейської проблематики. Наші викладачі вільно володіють кількома іноземними мовами, пройшли стажування в провідних європейських університетах. Будемо сподіватися, що цього року ми почнемо читати свої авторські курси в Ліонській школі економіки та з часом у Варшавському університеті – наразі є такі пропозиції. Наших зарубіжних партнерів цікавить, як робити бізнес в Україні, наскільки прогнозовано є вітчизняна економіка. Ми також проводимо фундаментальні економічні дослідження, видаємо книжки, остання з яких – „Конвергенція економічних моделей Польщі та України” – побачила світ українською та польською мовами. Від 2005 року в нас діє громадська організація „Фундація сприяння європейській інтеграції” – я маю честь її очолювати, будучи водночас членом Громадської ради при МЗС України. Тож ми працюємо і в цьому напрямку, використовуємо громадський потенціал, підсилюючи його потенціалом науки. ☺

Законодавство України в сфері захисту рослин відповідатиме європейським стандартам

У вересні офіційно розпочався проєкт Твіннінг „Гармонізація національного фітосанітарного законодавства України до європейських норм та стандартів“.

Бенефіціаром проєкту є Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України, а впроваджуватиме його консорціум у складі Федерального міністерства продовольства, сільського господарства та захисту прав споживачів Німеччини, Міністерства продовольства, сільського господарства та рибальства Франції й Державної служби захисту рослин Латвії. Проєкт з бюджетом € 1,2 млн триватиме майже два роки.

– Для України цей проєкт є гарною можливістю наблизитися до європейських стандартів, – наголосила під час його відкриття заступник Голови Представництва ЄС в Україні Марія Юрікова. – Євросоюз та Україна завершили переговори щодо Угоди про асоціацію, яка, зокрема, включає створення глибокої та всеосяжної Зони вільної торгівлі. Нею передбачено поступову інтеграцію України у внутрішній ринок ЄС, але для цього вона має гармонізувати своє законодавство з нормами ЄС та імплементувати його.

вати його. Це стосується й фітосанітарних питань.

– Твіннінг – ефективний інструмент поглиблення плідної співпраці, – зазначив державний секретар Федерального міністерства продовольства, сільського господарства та захисту прав споживачів Німеччини Герд Мюллер. – Цей проєкт може зробити вагомий внесок у збільшення обсягів торгівлі сільськогосподарською продукцією. Система захисту рослин, що відповідає нормам ЄС, є надзвичайно важливою для рослинництва. Також це є передумовою успішної міжнародної торгівлі, адже йдеться про визнані в усьому світі та в Євросоюзі зокрема

стандарты, які спираються на наукові дослідження. Дотримання їх сприяє, насамперед, кращому захисту людей, їхнього здоров'я.

У рамках проєкту буде приділено увагу розробці структури та організації роботи Держветфітослужби, зокрема у сфері фітосанітарії, що дозволить ефективно запроваджувати в практику новохвалене законодавство щодо карантину та захисту рослин. Зусилля будуть спрямовані також на підвищення якості роботи інспекторів і розвиток потужностей лабораторій – щоб забезпечити проведення необхідних аналізів відповідно до стандартів ЄС та національних пріоритетів. ○

„Медійне сусідство“ – новий масштабний проєкт ЄС для журналістів

14-16 листопада в Україні відбудеться перший тренінг для журналістів у рамках фінансованого Євросоюзом проєкту „Медійне сусідство“. Він реалізується в усіх 16 країнах Європейської політики сусідства консорціумом на чолі з британською корпорацією BBC. Це трирічна тренінгова програма для журналістів, редакторів та менеджерів ЗМІ, яка має на меті сприяти підвищенню професійного рівня медійників у цілому та поліпшенню висвітлення європейської тематики – зокрема.

Заплановані заняття будуть присвячені підготовці новин з урахуванням специфіки аудиторії; дослідженню тематики Євросоюзу та його відносин із сусідами; питанням журналістської етики; методам і прийомам ефективного збору інформації, проведення інтерв'ю тощо.

По завершенні кожного з тренінгів учасники матимуть змогу впродовж півроку вдосконалювати свою майстер-

ність під керівництвом досвідчених українських журналістів – так званих менторів, або ж наставників, проєкту. Вони, своєю чергою, також пройшли у вересні тижневий курс навчання.

Одним із таких наставників є відома журналістка Ольга Мусафірова.

– В українській журналістиці новітньої доби відчутна підміна понять. Політична пасіонарність того, хто пише, сприймається як головне свідчення професіоналізму, – розмірковує вона. – Речі ж суто фахові, наприклад, вміння слухати, помічати інші точки зору, не перекручувати факти на догоду власним поглядам, сприймаються як другорядні. Я цілком згодна з порівнянням журналіста з термометром, який вимірює температуру в суспільстві й свідчить чи то про здоров'я, чи про хворобу організму. Але цей термометр має бути ідеально налаштований! Семінар, який пройшли майбутні ментори, допоміг мені подо-

лати оті внутрішні "збої", які часто накопичуються в нашій професії разом з досвідом. У цьому його цінність.

Ольга вважає, що те саме стосуватиметься майбутніх заходів проєкту, які проводитимуться для молодших колег.

– Більшість молодих журналістів уже має сформовані власні погляди на життя, політику, – додає вона. – Але їм бракує технологічних навичок: яким чином налаштувати діалог між виданням та читачем, і далі – між суспільством та владою. Проведені в рамках проєкту майбутні тренінги у цьому безумовно допоможуть. ○

Ірина Мовчан:

„Прагнемо дати знання й посприяти народженню спільнот”

У листопаді проведитиметься відбір до першої Школи європейських студій. Її спільно проведуть у першій половині 2013 року Представництво Європейського Союзу в Україні та Український освітній центр реформ.

Детальніше про майбутні студії – в інтерв'ю з директором Українського освітнього центру реформ Іриною Мовчан.

– Як відбуватимуться заняття?

– Перший етап заплановано на березень 2013-го. Він триватиме п'ять днів і буде присвячений лекціям на тему євроінтеграції. Їх читатимуть провідні українські та європейські експерти, представники офіційних інституцій – Представництва ЄС, посольств держав Євросоюзу, неурядових організацій тощо. Йтиметься про політичний діалог, економічну співпрацю, енергетику, соціальну політику, освіту та мобільність.

У травні відбудуться три триденні сесії, під час яких слухачі поглиблено вивчатимуть конкретні євроінтеграційні теми. Цей блок занять буде переважно інтерактивним, а дискусії та ділові ігри поєднуюватимуться з лекціями й тренінгами.

– Критерії відбору слухачів визначено дуже конкретно...

– Європейська інтеграція – це сфера, яка не обмежується окремою дисципліною, а стосується загальної трансформації суспільства: від внутрішньої та зовнішньої політики – до економіки, від економіки – до загальних культурних і гуманітарних питань. Тому ми запроваджуємо міждисциплінарний підхід до навчання.

У відборі слухачів надаємо перевагу студентам та випускникам університетів, адже саме вони формуватимуть обличчя України за 10-15 років. Наша мета – започаткувати ініціативу, яка сприятиме не лише додатковій освіті слухачів, а й формуванню „мережі контактів” між ними. Ми прагнемо не тільки давати знання, а й сприяти народженню

спільнот, які й надалі спілкуватимуться, обмінюватимуться досвідом і, можливо, співпрацюватимуть.

– Як Ви оцінюєте рівень поінформованості українського суспільства щодо ЄС та євроінтеграції?

– Ці знання досить абстрактні й приблизні. З одного боку в цьому немає нічого драматичного: мало хто і в країнах ЄС знає про нюанси його функціонування, а дехто з європейців взагалі вважає, що Україна давно є членом ЄС. З іншого боку простір для поглиблення знань українців про Євросоюз та про можливості європейської інтеграції є безмежним. Ми тільки на початку шляху.

Наприклад, українські громадяни дуже мало знають про те, як використовувати можливості європейської інтеграції без членства у ЄС, як модернізувати українське суспільство через запровадження європейських норм, європейського способу ведення політики, стандартів конкурентної політики чи захисту прав споживачів в умовах політичної асоціації з Євросоюзом.

– Наскільки фаховою є дискусія щодо цих та інших євроінтеграційних питань у медіа?

– Українські ЗМІ дедалі частіше звертаються до тематики ЄС, а серед журналістів уже є „євроспеціалісти”, які не просто готують матеріали, а й продують інформацію чи аналітику, що впливають на широку дискусію. Наразі таких журналістів небагато – можливо, близько десяти, але 10 років тому

їх практично не було. Однак важливою залишається проблема розуміння того, що європейська інтеграція – це питання радше внутрішньої політики, ніж зовнішньої: поки що наші журналісти не надто глибоко розвивають цей інформаційний пласт. Ще однією вадою є занадто велика концентрація на кризових явищах у ЄС. Але треба розуміти, що „криза” Європейського Союзу є явищем дуже відносним. Незважаючи на неї, європейці живуть краще, ніж українці: не тільки в плані матеріального комфорту, але й щодо, скажімо, доступу до освіти та медицини, захисту своїх прав.

– Нинішня непроста ситуація у відносинах між ЄС та Україною не применшує значення європейських студій для українців і потребу в них?

– Ні. Євроінтеграція може відбуватися і без перспектив членства. Наприклад, участь України в Енергетичному співтоваристві вже впливає на її енергетичний ринок та профільні відносини в трикутнику Україна-Росія-ЄС. Розділ про Зону вільної торгівлі в майбутній Угоді про асоціацію істотно змінює позиції України в торгівлі з ЄС – звісно, за умови підписання угоди. Участь України в Сьомій Рамковій програмі, а також відкриття нової програми ЄС „Горизонт-2020” для дослідників з усього світу дає українським науковцям можливість участі в масштабних наукових проектах європейських дослідницьких інституцій. Таких прикладів та можливостей багато – їх треба вивчати і використовувати. ☺

У Буковелі збиралися учасники Міжнародної літньої школи, організованої в рамках проекту „Нанотвінінг”. Він є складовою Сьомої Рамкової програми Європейського Союзу і розрахований на 28 місяців. Мета проекту – розвиток взаємодії між українськими та європейськими науковцями, тож безпосередні контакти між молодими вченими та їхніми старшими колегами з різних країн якнайкраще сприяють досягненню цієї мети. При завершенні роботи школи Координатор проекту „Нанотвінінг” Л.П. Яценко зазначив: „Міжнародна літня школа нанотехнологій в Україні проводиться вперше. Втім організатори сподіваються, що завдяки вдалому дебюту вона здобуде статус щорічної”.

Підпишіться на „Євробюлетень” та новини Представництва ЄС в Україні:

 http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/newsletter_subscription/index_uk.htm

Завітайте на сторінку Представництва ЄС в Україні:

 <http://www.facebook.com/pages/Delegation-of-the-European-Union-to-Ukraine/126879227356714>

Люди піднімаються в гори, поринають у морські глибини, злітають на повітряних кулях... У пошуках нових вражень ми прагнемо дістатися туди, де ще ніхто не бував – і... оминаємо такі цікаві місця неподалік! Втім, часто вони приховані від людського ока – як-от печери й тунелі; або видаються здалеку зовсім не тим, чим є насправді... Отже, треба бути просто уважнішими – у Європі ще багато сюрпризів для допитливих мандрівників!

З узбережжя Північної протоки біля гір Антрім просто у море виходить Бруківка гігантів. 60 млн років тому через виверження вулканів Ірландія «відірвалася» від Британії, а в Ірландії та на Гебрідських островах з лави сформувалися неймовірні об'єкти. Згори видається, що це – дамба, яка врізається у море на 150 м. Однак зблизька розумієш: гігантські шестигранні колони діаметром понад 1,5 м й висотою – до 12 м є витвором природи, а не людини. Таке диво не єдине у світі, але Бруківка гігантів справді унікальна. Тільки тут ви побачите таку гармонійну природну композицію – в інших місцях колони суттєво різняться за висотою, діаметром та кількістю граней.

Фінляндія – країна дуже комфортна для життя як людей, так і тварин. Ось такий тунель під автотрасою прокладено спеціально для лісових мешканців – щоб їх рух був максимально безпечним і незалежним від транспортних потоків. А от поблизу західнонімецького Гессена будується тунель за € 50 млн для... гребінчастих тритонів. Тут віднедавна оселилася ціла колонія тваринок – 5000 осіб! Місцеві жителі підтримали рішення влади.

Таємнича букова алея на дорозі Брегах Роуд (біля м.Армой, Велика Британія), закладена родиною Стюартів, відзначила 300-річчя. Під сплетінням крон живе чимало легенд – наприклад, про «Сіру леді», яка полюбляє прогулянки старовинним шляхом. А на Хелловін до неї приєднуються численні духи з місцевого цвинтаря. І ця компанія дуже приваблює туристів-відчайдухів!

На острові Лансароте (Канари, Іспанія) заховалася одна з найбільших у світі вулканічних печер Куева-де-лос-Вердес – з одного боку вона врізається у кратер вулкану Корона, з іншого – виходить прямісінько до Атлантичного океану. Ширина печери – 24 м, максимальна висота – 15 м, перепад висот сягає 230 м, при цьому нижче рівня моря вона «опускається» аж на 35 м. Температура повітря у цій «лавовій трубі» (це ще одна назва вулканічних печер) комфортна й незмінна протягом усього року і складає +19°C. Вік печери Куева-де-лос-Вердес – понад 5000 років, але виглядає вона фантастично!

Такий тунель – чи не єдиний у світі, принаймні «пошуковики» ставлять його на перше місце. Тунель кохання знаходиться на ділянці приватної залізниці, яка обслуговує завод з виробництва ДСП (с. Клевань, Рівненщина). Власне потяг пробігає трикілометровим шляхом тричі на день – в інший час тут можуть спокійно гуляти закохані й загадувати найпотаємніші бажання. Між іншим, український тунель дуже нагадує фантастичний лабіринт, у якому Гаррі Поттер шукав Кубок Вогню.